

17
Fiskeridirektørens
Kontor

Om Lofotfiskeriet

Mar 1865.

Under 10de Juli er for S. M. Kongen fremlagt følgende af Døpsynschefen Capitainlieutenant Olsen afgivne Beretning om Lofotfiskeriet i 1865:

I Henhold til det mig som Døpsynschef i saa Henseende givne Paalæg har jeg herved den Ære at afgive denne Beretning om afdragede Vinters Lofotfiskes Gang og Fiskefart samt om Døpsynets og de extraordinaire Døpsynes Virksomhed under samme.

Ved Marsstiftet eller vel endog tidligere søgte Skreien under Lofotens Kyststrækning og formærkedes paa de fleste Steder østenfor Gimsøstrømmen; vestenfor denne sporede den derimod i Vinter noget sildigere end almindelig. At Fisken i den første Tid af Fisket, og paa enkelte Steder — som ved Balskad — endog den hele Fisketid holdt sig ualmindelig langt fra Land, hvor den dog var tilstede i større Mængde end de nærmest foregaaende Aar, tilskreves almindeligvis det klare og kolde Veir.

I første Halvdeel af Januar blev der ved Trano i Hammerø stærkt endel Sild, og ifølge derfra indløbne Efterretninger fulgtes Silden af en ikke ringe Mængde Skrei og anden Lorf, saaledes at der midt i Januar med Dybsaag blev fisket indtil 90 Stkr. Fisk daglig. Noget Lorftefiskeri foregik ogsaa i Januar paa andre Steder langs Indersiden af Vestfjorden, dog var det uden

synderlig Betydning. Foruden ved Trano blev Silde ogsaa stængt ved Engels og i Lysfjorden. Tilstedeværelsen af disse Sildemasfer i Bessfjorden gav Anledning til Frygt for, at Silden ogsaa denne Vinter skulde udøve skadelig Indflydelse paa Streiffiset i Lofoten, men dette viste sig dog ikke at blive Tilfældet, idet der under Lofotfysten ikke mærkedes, at Skreien gik efter Sild eller anden Aate. Derimod bidrog dette Sildefiske til, at man fik god Forsyning deels af fersk og deels af nysaltet Sild til Agn.

I sidste Halvdeel af Januar begyndte fremmede Almue i noget større Mængde at indfinde sig. Den nordfra kommende Almue, der var begunstiget af heldigere Reiseveir, naaede frem tidligere end den, der kom sydfra. Det største Antal Baade ankom de første Dage af Februar, da der var nogle Dages sydlig Vind; men fremmede Almue vedblev at indfinde sig ligetil henimod Slutningen af Maanedeb. Endeel Almue fra Bessen og Raaenen ankom først sent til Lofoten som Følge af, at Fjordbundene i disse Distrikter vare tilfrosne, hvorfor Baade og øvrige Søbrugsredskaber maatte transporteres milevis over Isen, og i Stegen og Hammersø hindredes med Almue ved det ovenfor nævnte Sildefiske for at begynde til Lofoten til den almindelige Tid.

Naar undtages at der til Bærene vestenfor Rufsøfjorden ifkun søgte faa af de fremmede Fiskere, vare disse Fiskets Begyndelse jevnere fordeelte over hele Fiskedistriktet end almindeligt i de senere Aar; dog havde Bærene i Ostlofoten ogsaa iaar et langt større Velag end de vestligere Bær, og navnlig var dette Tilfældet med Henningsvær, hvor allerede tidligt alt Husrum var optaget. Endeel Baade, mest nordfra, søgte som sædvanligt ind i Ostnæsffjorden. Flere af Bærene mellem Henningsvær og Svolvear bleve ikke fuldt belagte, og en stor Deel af den Almue, der fra Fiskets Begyndelse havde søgt til Bærene mellem Stene og Storraagen, drev gjennem længere Tid fiske østenfor sidnævnte Sted, navnlig i Ostnæsffjorden og Svolvear. Endeel Fiskere fra Salten og Raanen hav i de sidste Aar begyndt at drive Fiske paa Lofotens Yderste; henimod Slutningen af Februar søgte disse saavel

som endeel af den øvrige Almue, som havde drevet Fiske der, til Opsynsdistriktet.

Fremmede Kjøbefartøier begyndte allerede tidligt at indfinde sig i Distriktet, men paa Grund af ugunstigt Veir indtraf Mængden dog temmelig sent, og i Begyndelsen af Februar anrettede en Nordveststorm paa Fjorden betydelig Skade paa mange til Lofoten bestemte Fartøier. Et stort Antal søgte fra Fiskets Begyndelse til Henningsvær, hvor der samtidigen henlaa omtrent 90 Stkr. Da Fisket senere begyndte i Ostnæsffjorden og ved Svolvear, søgte mange dertil, og kun meget faa søgte til Bærene vestenfor Balsstad. Ved Midten af Marts henlaa i Svolvear noget over 100 Fartøier.

I Januar Maaned var Fangsten ved de fleste Steder paa de dengang ifkun enkeltvis og for det Meste af Hjemfolk udsatte Redskaber, der udelukkende bestode af Linner, meget ubetydelig. Ved Slutningen af Maanedeb begyndte man at fiske ret godt og jevnt paa den hele Strækning vestenfor Urebjerget, hvilket Fiske paa enkelte Afbrydelser nær ved de vestligste Bær vedblev med jevnt godt Udbytte den hele Fiskeid, navnlig fishedes der godt ved Rufsøfjord, Balsstad, Sandsund og Brandsholmen.

Den 17de Januar var der til Henningsvær ankommet ca. 120 Linebaade, og det daglige Udbytte var da 30 a 40 Fisk pr. Baad. Ved Begyndelsen af Februar, da Baadantalet havde naaet op til ca. 600, fik man gjen-nemsnitlig 100 Fisk. De, der kunde skaffe sig fersk Sild til Agn, gjorde i Regelen endogfaa en Fangst af indtil 300 Fisk paa 4 Stamper Linner. Med Garn, der indtil henimod Midten af Februar kun undtagelsesvis bleve benyttede, var Fangsten her som ogsaa tildeels ved Kalle, Hopen og Ørsnæs vedblev at være mindre godt, ligetil mod Slutningen af Februar, da det betydelig bedredes, søgte megen Almue fra disse Steder til Svolvear og Ostnæsffjorden.

Østenfor Ørsnæs blev Fisket allerede i Februar noget bedre og ved Midten af denne Maaned gjordes af og til paa enkelte Steder ret god Fangst med Garn.

Til Svolver og Straaven søgte fra Begyndelsen af Fisset ifkun liden Almue, da man ved disse Steder ikke paaregnede synderligt Fiske. Dette var ogsaa ganske ubetydeligt indtil midt i Februar, da det blev noget bedre. Den 21de gjordes ved Svolver meget god og jevn Fangst, uden at man dog ved de nærmeste Vær vestenfor havde formærket nogen større Fiskemasse. Ved Efterretningen herom søgte en ikke ubetydelig Almue vestenfra til Svolver, Helle, Dvør og Straaven, saa at alt Huusrum paa disse Steder ved Begyndelsen af Marts var optaget.

Fra den 21de Februar til den 27de Marts blev der overalt østenfor Drøvaag af en talrig Almue fisset godt og tildeels rigt med alle Slags Redskaber, og naar undtages, at det for de fleste ikke lod sig gøre at trække Garn i Dagene mellem den 21de og 23de Februar, var Veiret i dette Tidrum meget gunstigt, saa at det var yderst sjældent, at der blev truffet Redskaber, som havde staaet længere i Søen end Natten over. Den 6te Marts begyndte et rigt Fiske paa Strækningen mellem Skjolbør og Dvør, hvilket efterhaanden trak sig længere ind i Østnæssfjorden, og mellem den 13de og 18de fishedes godt og tildeels rigt indover Fjorden til henimod Vatersfjord og Følstad. Den 20de Marts begyndte Fisset at aftage og Almuen igjen at forlade Østnæssfjorden. Indenfor de nævnte Steder blev der allerede fra Slutningen af Januar fisset med Liner, men noget betydeligere Fiske faldt ikke i denne Deel af Fjorden.

Den 8de Marts begyndte man ogsaa at fiske i Rastfundet, og den Dag gjordes særdeles god Fangst med Garn op imod Grundfjorden. Endeel Fiskere ligesom enkelte Kjøbefartøier søgte dertil, men Fisset begyndte allerede den 14de at aftage og den Almue, der fra andre Vær havde søgt dertil, afreiste igjen. Hjemfolket vedblev dog at fiske ret godt med Liner indtil først i April.

I Begyndelsen af Februar søgte endeel Almue fra Østfoten til Stamsund, Stene og Ure, saa at der i Stamsund henlaa 340, i Stene 78 og i Ure 130 Baade. Paa denne Tid fishedes der ved disse Steder jevnt godt med Liner, fra 60 til 200 Fisk pr. Baad, med Garn der-

imod mindre. Det var den almindelige Mening blandt Almuen, at der i Vinter skulde falde et godt Fiske paa disse Kanter, men noget over Midten af Februar begyndte Fisset at blive mere ujevnt saavel med Garn som Liner, og da man senere begyndte at fiske godt ved Svolver og i Østnæssfjorden, søgte megen Almue did. De Fiskere, der fra Stamsund og Stene satte deres Redskaber langt fra Land, vedblev dog at gjøre god, ofte endog rig Fangst.

I Begyndelsen af Marts blev der fisset godt med Liner og Dybsagn paa Gimsøstrømmen, men dette Fiske blev ikke af Varighed.

I Balsfad og Nussfjord, hvor man den hele Vinter havde drevet et godt og jevnt Linesfiske, forblev Almuen liggende og Udbyttet blev særdeles godt i disse Vær, uagtet gamle Fiskere berettede, at de i de sidste 16 a 20 Aar ikke havde været nødte til at søge Fisten saa langt fra Land som i Vinter.

Vestenfor Nussfjord fishedes som før antydet i det Hele taget godt, men Almuens Antal var ringe, neppe over 1000 Mand eller 200 Baade. I Nussfjord henlaa 75 Baade med en Besætning af 374 Mand. I første Halvdel af Marts var Fisset ved de vestligste Vær noget ujevnt, men mod Slutningen af Maanedens var der Grund til at antage, at megen Fisk stod under Land ikke alene paa denne Strækning, men overalt i Vestfoten. Da Veiret efter Midten af April atter bedagedes, faldt her et godt Efterfiske, som vedvarede ligetil Slutningen af Maanedens, men det blev da drevet udelukkende af Hjemfolk.

Den 26de Marts indtraf en Storm af SV med svær Sø, der med Undtagelse af en enkelt Dag saagodt som aldeles hindrede Fiskebedriften i hele Vestfoten ligetil Slutningen af den sædvanlige Fissetid. Et saa vedvarende Uveir paa den Aarstid skal ikke i Mandes Minde have fundet Sted og Følgerne af samme vare for den fiskende Almue beklagelige nok, saavel for lidt Stede paa Redskab, som ogsaa fordi der da var al Grund til at antage, at flere Millioner Fisk kunde have været bragt paa Land, om Veiret havde været gunstigt. Med dette Uveir kan Fisset siges at være endt; hvad der efter den Tid blev fisset er

kun for en Ubetydelighed at regne, naar undtages Efterfisket i Glakfiad og Mossenæs.

Megen Almue havde ved Uveirets Begyndelse sine Redskaber udestaaende; den 2den og 3die bleve endeel af disse trukne i Ostlofoten tildeels endnu i god Stand, skjønt Fangsten, der paa de fleste Steder var rig, afgav mindre god Vare; Mængden af de udestaaende Redskaber bleve trukne den 8de og endeel først den 10de, 11te og 12te April under ugunstige Omstændigheder, svær Sø og tildeels haardt Veir. Saavel Fangst som Redskaber havde da taget stor Skade, og meget gik ganske tabt.

De til Finmarken bestemte Fiskere begyndte at reise den 25de Marts. Mange af dem havde imidlertid endnu Redskaber udestaaende, da Uveiret begyndte, og der var ikke Faa — især Linefiskere, — som lode sine Redskaber blive staaende tilbage for at benytte den gunstige Vind, uagtet Veiret var haardt nok. Den 2den og 3die April afreiste Mange, og den 8de, da Veiret blev moderat, vare de fleste undervejs. De saaledes af Finmarksfarerne efterladte Redskaber vare til ikke liden Ginder for Trækningen af Andres, som under Uveiret vare blevne sammenviklede med dem.

Samtidig med at Almuen begyndte at drage nordover, begave enkelte Vaade sig fra Ost til Vestlofoten, men den vedholdende Sydvestfuling hindrede Vestflytningen, saa at denne blev for Intet at regne.

Storstedelen af den sydover bestemte Almue i Ostlofoten havde Redskaber ude ved Uveirets Begyndelse; de gjorde sig i Regelen reiseferdige, eftersom de fik dem op. Den 12te og 13de afreiste endeel, ligesom med Dampskibene den 1ste og 10de, men Mange laa endnu veirfaste ved sin Afreise fra Distriktet den 17de April.

Ligesom Uveiret hindrede Almuen fra at komme vestover og hjemover, hindrede det ogsaa de Kjøbefartøier, der agtede sig til Vestlofoten for at completere sine Ladninger, fra at komme derhen. Ogsaa Mængden af disse bleve længe liggende veirfaste i Ostfoten.

Fra Fiskets Begyndelse blev Havet deelt mellem Bruggerne af Garn og af Natliner i Teiger tværs ud fra

Landet paa Strækningen fra Storraagen til forbi Henningsvær. Paa gjentagne Opfordringer af Linefiskere i Kabelvaag blev der endvidere udstedt Forbud mod Brug af Garn paa et Havstykke mellem Straaven og Kabelvaag, det saakaldte Dyb-Høla, ligesom dette Redskabs Brug ogsaa som sædvanligt fra Fiskets Begyndelse blev forbudt i den indre Deel af Ostnæsffjorden.

Nedenstaaende Tabeller indeholde Resultatet af de ved Oplynet foretagne Optællinger af Fiskere, Vaade, Fartøier osv.

Table I.

Fortegnelse

over det i Lofoten den 16 Mars 1865 forsamlede Antal Giffere, disses Hjemsteder og Fordeling ved de forskjellige Redskaber.

Fra hvilket Præstegjæld.	Garn.			Line.			Dybsagn.			Samlet Antal.		
	Mand.	Baabmandfaber.	Baabe.	Mand.	Baabmandfaber.	Baabe.	Mand.	Baade.		Giffere.	Baabmandfaber.	
								med Kiner.	uden Kiner.			
Bergens By	-	-	-	-	-	-	2	-	1	2	1	1
Kristiansunds By	-	-	-	6	2	2	3	-	1	9	3	3
Lhrondhjems By	110	22	22	8	2	2	47	-	19	47	19	19
Stadsbygden	6	1	1	-	-	-	17	-	5	135	29	29
Orlandet	-	-	-	-	-	-	162	2	48	168	51	51
Bygn	-	-	-	-	-	-	20	-	7	20	7	7
Wafford	-	-	-	-	-	-	27	-	9	27	9	9
Søndre Lh. hjemst	116	23	23	8	2	2	273	2	88	397	115	115

Nordre Stordalen
 Kroffen
 Refsviken
 Østervæn
 Inderveen
 Sparboen
 Beitstaden
 Overhalden
 Nærø
 Kolvereid og Lefø
 Nordre Lh. hjemst
 Amt
 Bindalen
 Ørnes
 Bræge
 Ljoto
 Wstfahaug
 Fero
 Øffen
 Næene
 Hemne
 Mo
 Luro

10	2	2	11	-	-	-	-	2	1	2	1	1
10	2	2	11	-	-	-	-	-	-	10	2	2
-	-	-	-	-	5	1	1	9	-	3	19	5
-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	3	15	4
-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	5	13	5
-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	2	6	2
-	-	-	-	-	-	-	-	11	1	4	12	4
42	7	7	12.9	-	9	2	92	2	2	36	11	4
101	17	17	12.6	-	17	5	178	1	84	143	47	47
163	28	28	-	-	31	8	333	5	140	296	107	107
44	8	8	11.9	-	-	-	85	2	36	527	181	181
337	59	68	12.1	6	25	7	574	5	284	129	46	46
12	2	2	14	1	340	73	9	-	4	936	355	364
462	86	119	11.8	59	187	42	16	-	6	361	79	79
596	103	121	12.9	36	57	14	61	9	14	665	134	170
205	37	39	11.3	12	125	31	71	6	22	714	140	158
628	110	113	12.5	5	8	3	3	2	1	401	96	98
797	134	145	12.9	6	56	15	17	81	2	638	114	117
546	93	94	14.3	-	8	2	31	3	8	934	182	195
305	52	52	12.8	-	-	-	-	-	-	585	106	107
60	11	13	12.2	4	173	42	45	52	3	305	52	52
										285	79	84

Nede	394	71	71	10.2	3	191	47	48	86	1	31	671	150	151
Gillebaal	449	77	110	10.7	53	131	34	34	28	7	4	608	122	155
Beteren	120	20	35	11.9	20	3	1	1	9	-	-	123	21	36
Efterbad	634	106	141	11.3	78	146	35	38	13	2	1	789	144	182
Saltbaalen	314	59	62	12.6	2	16	4	4	9	1	5	343	69	72
Boø	182	32	52	11.2	17	293	70	83	43	3	14	518	119	152
Golden	389	68	105	10.8	34	203	48	56	35	3	11	627	130	175
Stegen	226	37	67	13.1	5	274	66	93	55	3	22	555	128	185
Hammerø	186	31	49	14.1	2	326	79	86	21	9	7	533	119	144
Lødingen	182	32	53	11.1	10	493	149	182	40	-	7	715	197	251
Ofoten	206	35	47	12.3	5	353	92	119	23	2	6	582	135	174
Naagen	180	31	40	12	6	921	246	331	103	31	11	1204	319	413
Dorge	95	15	16	10.2	5	36	8	9	-	-	-	131	23	25
Bufenas	159	29	48	10.1	26	588	136	165	-	-	-	747	165	213
Kaffad	102	20	31	10.1	20	271	60	70	-	-	-	373	80	101
Kadfel	159	27	36	11.1	4	601	152	197	9	1	3	769	183	237
Bo	6	1	1	9	-	19	2	6	2	1	-	27	7	8
Dverberg	133	21	25	11.1	3	113	28	36	7	-	3	9	4	4
Gorland	6	1	1	16	-	-	-	-	4	1	1	250	51	63
Dracø	6	1	1	16	-	-	-	-	3	1	-	9	2	2
Nordlands Amt	8114	1408	1764	-	422	5959	1490	1796	1463	97	556	15536	3551	4213
Trondenes	827	138	194	12.1	29	188	55	61	47	12	6	1062	211	273
Nordfjord	365	62	66	14.7	1	28	10	10	17	1	7	410	80	84

Berg og Torffen	-	-	-	-	-	4	1	1	6	1	1	10	3	3
Ishad	535	97	135	10.2	22	572	139	156	101	29	7	1208	272	327
Kræne	166	27	45	11.7	4	205	46	67	31	8	3	402	84	123
Leuvif	108	18	39	11	-	166	39	42	16	2	3	290	62	77
Maalselven	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	3	1	1
Maløfjorden	12	2	2	10	-	77	20	20	108	26	3	197	51	51
Malangen	6	1	1	8	-	47	13	13	29	8	-	82	22	22
Tronøe	12	2	2	12	-	148	42	43	143	37	9	303	90	91
Karløe	-	-	-	-	-	71	19	19	22	7	1	93	27	27
Øngen	41	8	8	11.4	-	238	58	59	-	-	-	279	66	67
Øjferø	-	-	-	-	-	8	2	2	-	-	-	8	2	2
Ømmartens Amt	2072	355	483	-	56	1752	444	493	523	131	41	4347	971	1148
Bergens By	-	-	-	-	-	-	Speci- pitula tion.	-	-	-	1	2	1	1
Kristiansunds By	-	-	-	-	-	6	2	2	3	-	1	9	3	3
Søndre Ishjems Amt	116	23	23	-	-	8	2	2	273	2	88	397	115	115
Nordre Ishjems Amt	163	28	28	-	-	31	8	8	333	5	140	527	181	181
Nordlands Amt	8114	1408	1764	-	422	5959	1490	1796	1463	97	556	15536	3551	4213
Ømmartens de	2072	355	483	-	56	1752	444	493	523	131	41	4347	971	1148
Tilfammen	10465	1814	2298	-	478	7756	1946	2301	2597	235	827	20818	4822	5661

Label II.

Kortegnelse
 over Antallet af de ved deres Ankomst til Lofoten i de forskjellige Fiskevær antegnede Baadmandfaber
 og Fiskere samt disses Fordeling ved de forskjellige Slags Redfaber.

	Garn.			Finc.			Dybsagn.			Samlet Antal.			
	Wand.	Baadmandfaber.	Baade.	Garnbaade ubruftede med Liner.	Wand.	Baadmandfaber.	Baade.	Wand.	Baade		Fiskere.	Baadmandfaber.	
									uden Liner.	med Liner.			
Raffundet	87	15	15	1	113	36	40	7	-	4	207	55	59
Brettesnæs	18	3	3	-	57	21	21	-	-	-	75	24	24
Stranden og Guldsbrandsø	1078	180	249	9	687	170	193	264	3	134	2029	487	579
Esfildvær	29	5	5	-	44	13	13	2	-	1	75	19	19
Odøer, Hølle og Næsfjorden	202	34	48	2	921	288	400	57	5	19	1180	346	472
Esolvær med Dan.	735	134	199	33	409	116	145	321	69	52	1465	371	465
Kabelbaag med underliggende Vær	1247	213	219	4	254	68	74	468	108	44	1969	433	445
Storvaagen med Ræfs	1162	203	236	22	207	55	62	687	11	302	2056	571	611

Kistholbsted i Lofoten.

Drevaag	405	68	61	9	290	76	79	151	9	62	846	215	211
Drenæs	347	59	83	-	452	111	117	35	3	12	834	185	215
Høven og Kalle	664	112	158	13	799	187	281	44	-	18	1507	317	457
Fenningsøer, Jesboag og Guldviken	2068	360	434	163	1163	265	266	442	25	132	3673	782	857
Finhavn	31	5	6	2	21	5	6	-	-	-	52	10	12
Esfollewig	13	2	2	-	26	6	6	-	-	-	39	8	8
Balbergsøerne	18	3	3	-	5	1	1	-	-	-	23	4	4
Eværbolt, Stamfund og Wæsen	1102	191	218	39	546	127	152	45	-	18	1693	336	388
Stene (øvre og nedre)	173	29	38	8	102	23	27	50	1	20	325	73	86
Ure	194	35	68	29	300	72	83	18	-	8	512	115	159
Morsfundholmen, Brandsbolmen og Sandfund	95	17	30	17	130	31	35	-	-	-	225	48	65
Balsad	38	6	6	2	574	123	130	3	-	1	615	130	137
Stroms og Rufs fied	24	4	4	3	288	71	78	-	-	-	312	75	82
Grund og Næslund	63	11	22	11	164	35	35	-	-	-	227	46	57
Reine, Drenisø og Darns	384	71	109	65	41	9	10	3	1	-	428	81	120
Messnæs	54	10	17	10	12	3	3	-	-	-	66	13	20
Storvaagen	97	17	23	17	38	10	10	-	-	-	135	27	33
Ma, Lind, Evensfad og Lun	137	27	42	19	113	24	34	-	-	-	250	51	76
Til sammen	10465	1814	2298	478	7756	1946	2301	2597	235	827	20818	4822	5661

Fortegnelse

over Skibefartøier og Bygdeforsjægter, forsamlede i Lofoten den 16 Martis 1865, detses Hjemsteder, Dregtighed, Antal af Besætning osv.

Hjemsted.	Fønner eller Gales.	Sjup.	Jagt.	Fægtgales eller Jagt.		Fætte.	Samtlige Fartøiers		Samlet Dregtighed i Lønder.	Gjennemsnit af	
				Skibes.	Bygde- fars.		Antal.	Besæt- ning.		Besætning pr. Fartøier.	Dregtighed i Lønder.
Bergen	1	2	24	-	-	-	27	128	11210	4.8	415
Malesund	2	1	2	-	-	-	5	29	2950	5.8	590
Christianslund.	2	3	20	4	-	-	29	144	10780	5.0	372
Throndbjem	2	3	19	62	-	-	86	447	37530	5.2	436
Indberrød.	-	-	-	4	-	-	4	23	1850	5.7	462
Lofoten	-	-	9	3	-	-	12	52	4040	4.3	337
Rambalen	1	1	5	18	-	-	25	120	10450	4.8	418
Selgeland.	-	1	26	21	40	-	88	322	48790	3.7	554
Salten	8	5	50	18	9	-	90	428	53070	4.8	590
Lofoten og Vesteraalen	1	-	12	20	-	-	33	150	16950	4.5	513
Senjen og Tromsø	-	-	13	7	-	-	23	109	10020	4.7	436
Hammerfest	-	-	1	-	-	-	1	6	550	-	-
Tilfammen	19	16	181	157	49	1	423	1958	208190	-	-

Som anført i min forrige Marsberetning udviste Dptællingen dengang en Forøgelse i Fiskernes Antal af 2152 Mand eller 884 Baadmandskaber fra 1863 til 1864, da der var 2886 Linefiskere og 892 Dybsagnfiskere flere, men derimod 1626 Garnfiskere færre end i 1863.

Den iaar foretagne Dptælling viser en Forringelse af 1908 Mand i samtlige Fiskeres Antal fra 1864 til 1865. Garnfiskernes Antal skulde være afsaget med 662 Mand og Linefiskernes med 1289 Mand, hvorimod Dybsagnfiskernes skulde være tiltaget med 43 Mand. Formindsfelsen falder paa Søndre Throndbjems Amt med 11 Mand, paa Nordre Throndbjems Amt med 71 Mand, paa Nordlands Amt med 700 Mand og paa Finmarkens Amt med 1121 Mand. Denne store Formindsfelse for Finmarkens Amt har formentlig sin Aarsag deri, at mange af de Fiskere derfra, som isjor søgte til Lofoten, da de mistvilede om Fiske i Finmarken, iaar have havt bedre Forhaabninger om samme og ere blevne hjemme.

Af Tabel III sees, at de fiskejebende Fartøiers Antal iaar var noget større end isjor. Af de i Tabellen opførte Fartøier vare 2 fra Throndbjem, 1 fra Hammer, 1 fra Dfoten og 1 fra Hammerfest udrustede med Apparater for Tilvirkning af Medicintran.

Til en samlet Oversigt indtages

Forteegnelse

over Antallet af Fiskere, Baade, Kartotier og disses Besætning ved Lofotfisket i Norene 1856 og 1860—65.

Aar.	Garn.		Lure.		Dybsagn.		Kartotier.		Samlet Antal af	
	Fiskere.	Baade.	Fiskere.	Baade.	Fiskere.	Baade.	Antal.	Besættning.	Baade.	Kartotier.
1856	11123	-	9828	-	1584	-	265	1200	4623	265
1860	13038	2320	7775	1926	3453	1429	501	2342	5675	501
1861	14703	2559	4644	1214	3145	1306	444	2026	5079	444
1862	13829	2425	4697	1215	2338	1006	403	1892	4646	403
1863	12753	2217	6159	1564	1662	707	411	2020	4488	411
1864	11127	1927	9045	2388	2554	1057	400	2027	5372	400
1865	10465	1814	7756	1946	2597	1062	423	1958	4822	423

Samlet Antal af	
Baade.	Deeltagere i Fisket.
265	23735
501	26608
444	24518
403	22756
411	22594
400	24753
423	22776

Efter den foretagne Optælling skulde der ved Fiskets Slutning være saltet omtrent 9000 store Tunsinder Fisk (10,800,000 efter smaa Tunsinder). Af Rundfisk blev der antagelig virket 6000 store Tunsinder (7,200,000 efter smaa Tunsinder). Naar der til dette Kvantum kommer, hvad der er medgaaet til Fortøring under Fisket, vil det samlede Udbytte af Lofotfisket dette Aar kunne anslaaes til 15½ Millioner Fisk, regnet efter store Tunsinder, eller 18,600,000 Fisk, regnet efter smaa Tunsinder.

Fisken var især i Østlofoten, hvor det væsentligste Fiske faldt, fed og leverholdig; i den første Tid af Fisket udfordredes der omtrent 2½ stort Hundrede Fisk for at give en Tønde Lever; i Vestlofoten var Fisken som almindelig meget mindre. Af det virkede Produkt tør det antages, at 18 a 19 Sitr. Fisk i Gjennemsnit ville give en Bog Klipfisk og at 26 a 27 Sitr. Fisk ville give en Bog Rundfisk. Tranpartiet kan formentlig anslaaes til omtrent 20,000 Tdr. og af Rogn blev der virket omtrent 16,000 Tdr.

Efter de her opgivne Talstørrelser tør Udbyttet være at regne som et Middelsfiske. Paa Grund af de høie Priser saavel paa Fisk som paa Lever og Rogn var imidlertid Udbyttet for Almuens Vedkommende endog saa ikke lidet bedre, hvortil kommer den Omstændighed, at det var jævner fordelt end almindeligviis pleier at være Tilfældet.

Bed Fiskets Begyndelse var Prisen paa Raafisk kun undtagelsesviis under 5 Spd. for et stort Hundrede, men den steg i Østlofoten meget snart til 6 a 6½ Spd., og gik endog op til 7½ Spd. og derover. Ved Midten af Marts begyndte den igjen at falde og senere holdt den sig stadig mellem 6 og 6½ Spd. for Garnfisk; for Line- og Snørefisk betaltes noget mindre. I Vestlofoten var Priserne stadig noget lavere. For Lever betaltes mod Fiskets Slutning 6 a 7 Spd. og for Rogn 5 a 6, endog saa indtil 6½ Spd. pr. Tønde.

Som for oplyst havde der til dette Fiske indfundet sig 5 Fartotier, udrustede med Apparater til Tilvirkning af Medicintran; desforuden var der ogsaa 4 a 5 Apparater til saadan Tilvirkning i Virksomhed paa Land, og hvad

der tilsvirkedes af denne Vare var ikke Ubetydeligt. For først Lever til Medicintran betaltes 10 a 11 Spd. pr. Lønde, og endog til denne særdeles høie Priis var det vanskeligt paa enkelte Steder at faa Fiskerne til at afhænde Lever, hvorimod det vel hændte, at de ved Fiskets Slutning saldbøde Leveren for 6 a 7 Spd. pr. Lønde.

Rignende mindre heldige Fremgangsmaade sees Fiskere ogsaa ofte at bruge i Henseende til Afhændelsen af sin Fisk; det hænder ikke sjelden, at han hænger den, imedens han kan obtainere en Priis af $6\frac{1}{2}$ a $7\frac{1}{2}$ Spd. pr. Hundrede, og ved Fiskets Slutning saldbyder den samme Fisk for en Priis af 5 a $5\frac{1}{2}$ Spd., efterat have anvendt Arbeide og Tid paa Hængningen. Det er dog vel at haabe, at den Tid ikke er saa fjern, at Fiskeren i Fosoten kommer til Erkjendelse af, at det svarer bedst Regning for ham ikke at besatte sig med Tilsvirkning.

I de sidste Aar er der i Fosoten foregaaet Optjog af Fiskeaffald (især Hoveder) til den for nogle Aar siden af det norske Fiskeguanofelskab oprettede Guanofabrik. Forrige Aar kom endnu en lignende Fabrik i Virksomhed, og iaar blev der endvidere gjort Indtjog til en 3die Fabrik, der er anlagt for fransk Regning. Ved det nu i stor Maalestok drevne Indtjog af Raastof til Guanofabrikkerne er der saaledes aabnet Almuen en ny og ikke ganske uvæsentlig Indtægtskilde, idet der i Vinter blev betalt 30 Skill. for et stort Hundrede Hoveder. Optjog og Indsamling af Fiskehoveder saavelsom det med disses Lørring og Transport til Fabrikkerne forbundne Arbeide, skaffer ligeledes Mange en lønnende Betsjettigelse saavel i som udenfor Fisketiden. De største Partier af Fiskehoveder benyttes imidlertid fremdeles til Kreatursøde og føres af Fiskerne til Hjemstederne.

Hvorledes Forholdet ved de forskjellige Aars Fiskerier efter de derom forbaandensvarende Oplysninger skulde stille sig for Almuens Vedkommende i Henseende til Brutto-Udbyttet af Fisket vil sees af følgende

Tabel V.

over den samlede Værdi af Fosofiskets Udbytte i Aarene 1859—65, beregnet efter Fiskernes Brutto-Udbytte, m. B.

Aar.	Antal af Fiskere.	Opffisket Kvantum regnet efter store Millioner.	Udbytte i Lønder.		Antal Fisk regnet efter store Hundrede.		Antal Lønder.		Gjennemsnitspris i Fosoten af		Gjennemsnitspris for hver Fisker i Fosoten.	Gjennemsnitspris for hver Fisker i Fosoten.	
			Fisker.	Regn.	pr. Fisker.	pr. Hundrede.	Lønder.	et stort Hundrede Fisk.	en Lønde Fisker.	en Lønde Regn.			
1859	-	19,000,000	60,000	20,000	-	950	-	-	4 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{3}{4}$	1,345,000	61
1860	24,266	20,000,000	80,000	16,000	3.30	1250	0.66	5	5 $\frac{1}{2}$	4	4 $\frac{1}{2}$	1,484,000	49
1861	24,492	16,500,000	64,000	14,000	2.61	1179	0.57	2.61	4 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$	1,191,000	35
1862	20,864	9,500,000	30,000	7,000	4.55	1357	1.44	0.33	5 $\frac{1}{2}$	6	6 $\frac{1}{2}$	715,100	61
1863	20,574	14,500,000	40,000	10,000	7.05	1450	1.94	0.49	6 $\frac{1}{2}$	6 $\frac{1}{2}$	6 $\frac{1}{2}$	1,260,800	33
1864	22,726	8,500,000	24,000	6,000	3.74	1417	1.06	0.26	6 $\frac{1}{2}$	6 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$	746,000	63
1865	20,818	15,500,000	40,000	16,000	7.45	969	1.92	0.77	6 $\frac{1}{2}$	6 $\frac{1}{2}$	5	1,309,000	

Til Oplysning om i hvilket Forhold Udbyttet af Lægefotfisterierne i de sidste 13 Aar have staaet i Forhold til den anden ifølge Medicinalafgiftens Størrelse, skal jeg tillade mig at hidsette

Label VI.

Opgave

over Medicinalafgiften for Aarene 1852—64.

Aar.	Afgift af tørret Gift m. B.		Afgift af Raafiff.		Tilsammen.		Senjen og Tromsø Undeel af Raafiff-afgiften.		Isgjen.	
	Evd.	ß.	Evd.	ß.	Evd.	ß.	Evd.	ß.	Evd.	ß.
1852	3477	113½	814	38	4292	31½	203	69½	4088	82
1853	5438	100½	1930	59	7369	39½	482	75	6886	84½
1854	3522	92	1850	84	5373	56	462	81	4910	95
1855	5725	37½	2230	90	7956	7½	557	82½	7398	45
1856	5405	106	2694	22	8100	8	673	65½	7426	62½
1857	2986	6	2129	40	5115	46	532	40	4583	6
1858	2885	22½	1639	22	4524	44½	409	95½	4114	69
1859	2833	72½	2412	29	5245	101½	603	7	4642	94½
1860	4351	94½	2217	45½	6569	20	554	41	6014	99
1861	4949	107	1750	112	6700	99	437	88	6263	11
1862	3768	16½	906	43½	4674	60	226	71	4447	109
1863	3261	11½	2024	80	5285	91½	506	20	4779	71½
1864	3525	51	1331	50	4856	101	332	102½	4523	118½

Endvidere hidsettes følgende

Label VII.

over den aarlige Udførsel af Klipfiff, Lørfiff, Tran og Bogn fra hele Riget, over Skiftepattierne i Løfoten, beregnede efter Medicinalafgiften samt over Dypnæts Opgaver over samme for Aarene 1859—64.

Aar.	Klipfiff.		Lørfiff.		Tran.		Bogn.	
	Udført fra hele Riget efter Udførselslisterne.	Bogter.	Udført fra hele Riget.	Bogter.	Udført fra hele Riget.	Bogter.	Udført fra hele Riget.	Bogter.
1859	1,035,267	9,649,000	10,000,000	600,000	30,000	24,954	20,000	56,894
1860	1,038,407	8,869,500	10,000,000	700,000	72,634	40,000	34,064	16,000
1861	1,066,777	7,004,000	8,000,000	520,000	67,552	32,000	30,591	14,000
1862	910,556	3,625,500	3,500,000	210,000	63,382	15,000	26,165	7,000
1863	901,898	8,099,000	11,000,000	660,000	46,423	20,000	31,456	10,000
1864	-	5,326,000	5,000,000	300,000	12,000	-	-	6,000

Med Hensyn til denne Dverfigt er det at bemærke, at Løffelpartiet er beregnet efter Medicinalafgiften af tørret Fiske, Silb, Tran og Rogn tilfammen, hvoraf kommer den store Uoverensstemmelse i Løffelpartierne, beregnede paa denne Maade, og Opsynets Opgaver over samme; heraf kan tillige forklæres, at Partiet for 1861 er større end den samlede Udførsel af denne Vare fra hele Riget. Hvad Klippelpartierne angaaer, da er Opsynets Opgaver over samme — undtagen for 1862 og 64 — noget større end Partierne, beregnede efter Medicinalafgiften, men herved er at bemærke, at der ved Indkrævningen af denne saagodtsom ingen Kontrol kan føres, ligesom der ved Opsynets Optælling af Fiskepartierne i Loftet lettelig kan indløbe Feil derved, at mange Fartøier paa den Tid Optællingen foregaaer flytter fra Sted til andet, hvorved de samme Partier kunne komme til at blive talte flere Gange.

Som ovenfor berettet var Veiret i den første Tid af Fisket særdeles gunstigt. I sidste Halvdeel af Januar var der saaledes kun 2 Dage, i Februar 6 og i Marts 5 Dage, paa hvilke samtlige Vaade vare forhindrede fra at komme paa Søen. Endvidere var der i Januar Maanedes sidste Halvdeel 3 Dage, i Februar 5 og i Marts 4 Dage, paa hvilke kun endeel af Almuen kunde drive Fiske. I April Maaned var der derimod ikke mere end een almindelig Søveirsdag (den 8de), idet nemlig Søen paa Grund af den vedholdende Sydvæstfuling var for svær selv paa de Dage, da Veiret var nogenlunde moderat. Fiskere vare dog paa Søen og Redskaber bleve tildeels trukne den 2den, 3die, 8de, 10de, 11te og 12te April.

Indtil Slutningen af Marts var Tabet af Fiskeredskaber paa Grund af de særdeles gunstige Veirforholde meget ubetydeligt. Under det langvarige Uveir, der indtraadte mod Slutningen af Marts, blev Redskabs-tabet derimod ikke saa ganske ubetydeligt østenfor Drøvaag, hvor Almuen var talrigt og Mængden af udestaaende Redskaber størst. Hertil kom — som tidligere anført — at flere af de til Finmarken bestemte Fiskere forlode sine Redskaber staaende i Søen, hvilket selvfølgelig befærtiliggjorde Op-

tagningen for Andre, hvis Redskaber under Uveiret vare blevne sammenvillede med hine. De under Opsynets Varetægt ved Fiskets Slutning tilbageværende indbjergete og af Eierne ikke afhentede Redskaber ere opbevarede dels i Svolveer og dels i Sørvaaen. Den over disse løb-falede Fortegnelse, hvoraf jeg tillader mig at vedlægge et Aftryk, er omdelt paa sædvanlig Maade. Regnskabet udviser en Udgift ved bjergete Redskaber af 225 Spd. samt en Indtægt af 299 Spd.

Ved Ulykkestilfælde omkom under Fisket, efter hvad der er kommet til Opsynets Kundskab, 2 Mand i Sørvaaen, 1 i Hopen, 2 i Henningsvær, 7 i Stamsund og 2 i Balsfad eller i det Hele 14 Mand.

Angaaende Sundhedstilstanden, der i det Hele taget maa ansees for at have været tilfredsstillende, skal jeg med Hensigt til de af vedkommende Fiskelæger indsendte Beretninger kun tillade mig at meddele, at af de af Lægerne i Ekstraaven, Rabelvaag, Henningsvær og Vuknæs behandlede 1295 Patienter havde 83 Nervefeber, der dog for det Meste ligesom forrige Aar var af en let Beskaffenhed, 19 Lungebetændelse og 9 Kusma; 9 af Patienterne døde.

Opsynet var i Virksomhed fra 16de Januar til 14de April. Opsynsbetjenter vare: Lieutenanterne Rye, Juel, Knop og Krogh samt Lensmændene Strøm, Kjelsberg, Benzen og P. Olsen. Som extraordinære Dommere forrettede Cand. jur. Nielsen i Østfoten og Cand. jur. Mathiesen i Vestfoten.

Paa Grund af det i Rastfundet begyndte Fiske blev Opsynsdistriktet i Henhold til Kongelig Resolution af 11te September 1861 udvidet til og med Rastfundet, hvor en Opsynsbetjent i nogle Dage var stationeret.

Af Opsynet blev der dekretet ialt 105 Mulfter af Stærrelse fra 2 til 70 Spd., nemlig 22 for Brug af forbudt Redskab paa delt Hav, 5 for utilborlig Behandling af Andenmands Redskab, 43 for at have begivet sig paa Søen til Trækning af Redskab før Morgenfald, 14 for Udsætning af Redskab efter Aftenfald, 1 for Dverstaen af Redskab om Søndagen, 12 for Forstyrrelse af den al-

1866 til 1ste April 1869 var søges bevilget til Dækkelse af Udgifter ved Opsyn og extraordinair Retsspleie under Fosfiskillet, har jeg allerede havt Anledning til i Skrivelse af 26de Januar d. A. for det Kongelige Departement at udtale, at Besøbet paa Grund af, at flere af Opsynets Fartøier og disses Inventarium med det Første vilde tiltrænge adskilligt Eftersyn, efter min Formening ogsaa bør ansættes til 24000 Spd. eller til 8063 Spd. aarlig. Af Regnskaberne vil det ogsaa erfares, at Udgifterne hedsde have noget overstegit 7000 Spd.

I forrige Marsberetning tillod jeg mig at antyde at ville, paa Foranledning af en Skrivelse fra Nordlands Amtsformandskab, udtale mig i nærværende Beretning angaaende de reiste Spørgsmaal om Forandringer i Lov om Fosfiskifferiet af 23de Mai 1857. Jeg tør imidlertid antage, at herill ikke skulde være Jøle under de nu indtraadte Omstændigheder, da der nemlig ved Kongelig Resoluition af 13de f. M. er anordnet nedsat en Kommission for at tage under Overvejelse Spørgsmaalet om, hvorvidt der maatte være Jøle til at foretage nogen Forandring med Hensyn til de i Lovgivningen om Fosfiskifferiet indeholdte Bestemmelser, og jeg som Medlem af denne Kommission vil faa Anledning til at udtale min Formening i saa Henseende.